

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТОЙГЕЛДЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ IV ЧАКЫРЫЛЫШ XLIV
УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 78

Тойгелде авылы

«22» октябрь 2024 ел

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының «Тойгелде авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр керту
турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы, «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Тойгелде авыл жирлеге Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. Мөслим муниципаль районы Тойгелде авыл жирлеге Советының 2019 елның 25 октябрэндәге 1 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының «Тойгелде авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына түбәндәге үзгәрешләрне һәм өстәмэләрне кертергә:

1) Уставның 5 статьясындагы 1 өлешенен 10 пунктын яна редакциядә бәян итәргә:

«10) жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү, күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру;».

2) Уставның 6 статьясындагы беренче абзацындагы 18 пунктны төшереп калдырырга.

3) Уставның 10 статьясына түбәндәге эчтәлекле 14 пунктны өстәргә:
«14) инициатив проектлар;

4) Уставның 11 статьясындагы 7 өлешенен икенче абзацында «Жирлекнең сайлау комиссиясе» сүзләрен «жирле үзидарә органнарына, жирле референдум органнарына сайлауларны эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга.

Уставның 11 статьясының 8 өлешен яна редакциядә бәян итәргә:

«8. Тавыш бирү йомгаклары һәм жирле референдумда кабул ителгән карар әлеге Устав билгеләгән тәртиптә халыкка житкерелергә тиеш.».

5) Уставның 12 статьясындагы 3 өлешендә «Жирлек сайлау комиссиясе» сүзләрен «жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны

эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга.

6) Уставның 13 статьясындагы 6 өлешендә «жирлекнең сайлау комиссиясе» сүзләрен «жирле үзидарә органнарына сайлауларны эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга.

Уставның 13 статьясындагы 9 өлешендә «Жирлекнең сайлау комиссиясе» сүзләрен «жирле үзидарә, жирле референдум органнарына сайлауларны эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга.

Уставның 13 статьясындагы 13 өлешендә «Жирлек сайлау комиссиясе» сүзләрен «жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны эзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга.

7) Уставның 14 статьясындагы 3 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) торак пунктта торак пункт чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча (муниципаль район), аның составына күрсәтелгән торак пункт керә, ул күрсәтелгән торак пункт территориясен башка торак пункт (муниципаль район) территориясенә кертүне күздә тоту;

2) жирлек составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча;

3) жирлек составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә торак пункт территориясенә әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

4) авыл торак пунктында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын күрсәтү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча.

Авыл торак пунктында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатларында үткәрелергә мөмкин.»

Уставның 14 статьясындагы 15 өлешенә өченче абзацын яңа редакциядә бәян итәргә:

«Гражданнар жыены үткәрелә торган торак пункт территориясенә бер өлеш чикләре, жирле эһәмияттәге тиешле мәсьәләне хәл итүдә торак пункт территориясенә күрсәтелгән өлешендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләре уртаклыгы критериеннан чыгып, Жирлек Советы тарафыннан билгеләнә».

8) 16.1 статья. 1) Уставның 16.1 статьясын яңа редакциядә бәян итәргә:

«16.1. Авыл торак пунктының старостасы

1. Авыл торак пункты старостасы авыл торак пунктының гражданнар жыены тәкъдиме буенча составына әлеге авыл торак пункты кергән Жирлек Советы тарафыннан билгеләнә. Авыл торак пункты старостасы шушы авыл торак пункты

территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданны яки гражданиннар жыены тәкъдим иткән көнгә 18 яшькә житкән һәм шушы авыл торак пункты территориясендә урнашкан торак урыны булган Россия Федерациясе гражданны арасыннан билгеләнә.

2. Авыл торак пункты старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны биләүче зат була алмый, үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә башкаручы жирлек Советы депутаты муниципаль вазыйфасыннан яисә муниципаль хезмәт вазыйфасыннан тыш, жирле үзидарә органнары белән хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм аларга турыдан-туры бәйлә башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

3. Авыл торак пунктының старостасы вәкаләтләре чоры 2 елга билгеләнә.

4. Авыл торак пункты старостасы вәкаләтләре составына әлеге авыл торак пункты кергән жирлек Советы Карары, авыл торак пунктындагы гражданны жыены тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенә 1-7 һәм 9.2 пунктнарында билгеләнгән очракларда вакытыннан алда туктатыла.».

5. Үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен авыл торак пункты старостасы:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән үзара хезмәттәшлек итә;

2) халык белән үзара хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданны жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән, мондый чаралар нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле мөрәжәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән муниципаль хокукый актлар проектнары рәвешендә рәсмиләштерелгәннәрен дә жиберә;

3) авыл торак пунктында яшәүчеләргә жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирә, шулай ук жирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматны аларга житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами(ачык) тыңлаулар һәм ижтимагый фикер алышулар оештыруда һәм уздыруда, аларның нәтижәләрен авыл торак пунктында халыкка житкерүдә ярдәм итә;

5) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы;

6) Россия Федерациясе субъекты законы нигезендә муниципаль берәмлек уставында һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

6. Авыл торак пунктының старостасы итеп түбәндәге затлар билгеләнә алмый:

1) үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручы жирлек Советы депутатының муниципаль вазыйфасыннан тыш, дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны биләүче яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

1) суд тарафыннан хокукый сәләтсез яисә хокукый сәләте чикләнгән дип танылган затлар;

3) хөкем ителүе юкка чыгарылмаган яисә алынмаган.

9) Уставның 19 статьясындагы 10 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Ачык (гавами) тыңлауларны, жәмәгать фикер алышуларын оештыру һәм үткәрү тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә һәм жирлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыруны, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә: <https://muslumovo.tatarstan.ru/>, яисә жирле үзидарә органының үз эшчәнлегә турында мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, «Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында мәгълүматтан файдалануны тәэмин итү хакында» 2009 елның 9 февралендәге 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасының яисә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыру мөмкинлегә булмаган очракта, жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышу, шул исәптән рәсми сайт аша, жирлектә яшәүчеләрнең гавами тыңлауларында катнашуын тәэмин итә торган башка чаралар, гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгару (халыкка житкерү), кабул ителгән карарларны дәлилләп нигезләүне дә кертеп, шул исәптән аларны рәсми сайтта урнаштыру юлы белән.»

10) Уставның 22 статьясындагы 4 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданның сорашып белешүне билгеләү һәм үткәрү тәртибе әлегә Устав һәм жирлек Советы карары белән билгеләнә.»

Уставның 22 статьясындагы 5 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«5. Гражданның сораштыру билгеләү турындагы карар жирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданның сорашып белешү үткәрү өчен Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә рәсми сайтынан түбәндәге веб-адрес буенча файдаланырга мөмкин: <https://muslumovo.tatarstan.ru/> Авыл жирлегә Советының гражданның сораштыру билгеләү турында норматив хокукый актында түбәндәгеләр билгеләнә:

- 1) сораштыру уздыру датасы һәм сроклары;
- б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган сорауны (сорауларны) формулировкалау турында;
- 3) сораштыру үткәрү методикасы;
- 4) сораштыру кәгазенең формасы;
- 5) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны;
- б) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып, гражданның арасында сораштыру уздырган очракта сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе;»

11) Уставның 27 статьясындагы 1 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«1. Жирлек советы бермандатлы сайлау округлары буенча муниципаль сайлауларда сайлана торган 7 депутаттан тора.»

12) Уставның 28 статьясындагы 7.3 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«7.3. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан коррупциягә каршы көрәш турында Россия Федерациясе законнары нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы

белешмәләрнең дәрәсләгән һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) карары белән Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.».

Уставның 28 статьясының 7.4 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«7.4. Әлеге статьяның 7.3 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтижәсендә «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм аларның башка затларының чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактлары ачыкланганда «Аерым категория затларга счетлар (кертемнәр)ачуны һәм булуны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән, акчаларны һәм кыйммәтле әйберләрне чит ил банкларында сакларга, Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) депутатның, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасының, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яисә күрсәтелгән затларга карата тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә судка башка жаваплылык чарасы куллану турында гариза белән мөрәжәгать итә.».

13) Уставның 30 статьясындагы 1 өлешендә «Жирлек сайлау комиссиясе» сүзләрен «жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм уздыруны оештыручы сайлау комиссиясе» сүзләренә алмаштырырга.

14) Уставның 31 статьясындагы 1 өлешендә 21 пунктың төшереп калдырырга.

15) Уставның 38 статьясындагы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлеккә 12.1 пункт өстәргә:

«12.1) аларга чит ил агенты статусын алу.».

16) Уставның 41 статьясындагы 3 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек башлыгы үз эшчәнлегендә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә жирлек халкына һәм жирлек Советына контрольдә тотыла һәм хисап тотыла.».

17) Уставның 48 статьясындагы 1 өлешендә 4 пунктының дүртенче абзацын яңа редакциядә бәян итәргә:

"- балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыра һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнаша, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү һәм яклау чараларын эшли һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программалар эшли һәм гамәлгә ашыра, жирлектә яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруга мониторинг оештыра һәм гамәлгә ашыра;».

18) Уставның VII бүлеген һәм 56 статьясын үз көчен югалткан дип танырга.

19) Уставның 60 статьясындагы 3 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 12 пунктны өстәргә:

«12)2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы федераль законның 15.2 статьясында каралган анкетадагы мәгълүматларның аңа билгеле булган үзгәрешләре турында, яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары буенча үзгәртелгән мәгълүматлардан кала, яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) язма рәвештә хәбәр итәргә»;

20) Уставның 78 статьясын яңа редакциядә бәян итәргә:

«78. Муниципаль хокукый актларны халыкка житкерү һәм аларның үз көчләренә керү тәртибе

1. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, гамәлгә куючысы Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Тойгелде авыл жирлегенә булган оешмаларның хокукый статусын билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр алар рәсми халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

2. Муниципаль норматив хокукый актны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән Килешүне рәсми рәвештә халыкка житкерү булып түбәндәгеләр:

1) Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында тулы текстны рәсми бастырып чыгару (<https://pravo.tatarstan.ru>; массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык № ФС77-60244 бирелгән 17.12.2013 Элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт (Роскомнадзор) яисә «Авыл утлары» район газетасында ПИ №ТУ16-01027 массакуләм мәгълүмат чарасы сыйфатында теркәлү турында таныклык 16.05.2013 Элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт тарафыннан бирелгән.);

2) Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә авыл жирлекләре бүлегенә https://muslumovo.tatarstan.ru/IK_toigelde.htm урнаштыру;

3) Татарстан Республикасы, Мөслим муниципаль районы, Тойгелде авылы, Үзәк ур., 3 нче йорт адресы буенча урнашкан мәгълүмат стендларында урнаштыру.

3. Гражданның Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталына керүен тәэмин итү өчен түбәндәге адрес буенча урнашкан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренә тоташу пунктлары эшли: Татарстан Республикасы, Мөслим муниципаль районы, Тойгелде авылы, Үзәк ур., 3 нче йорт.

4. Муниципаль норматив хокукый актлар, жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр, федераль закон белән таратылуы чикләнгән белешмәләр булган муниципаль хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, аларга кул куелган көннән алып 10 көн эчендә халыкка житкерелә.

5. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Тойгелде авыл жирлегенә салымнар һәм жыемнар турында норматив хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

6. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелмәгән муниципаль хокукый актлар имза салынган көннән үз көченә керә, әгәр актның үзе тарафыннан башкасы

билгеләнмәгән булса.

7. Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә тиешле сайтларның доменнарын һәм муниципаль хокукий актларны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләрне, халыкка игълан итү (рәсми бастырып чыгарудан тыш) гамәлгә ашырыла торган массакүләм мәгълүмат чаралары буларак теркәлү турында белешмәләрне күрсәтеп, вакытлы матбугат басмалары, чөлтәр басмалары исемлегә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы башлыгының хокукий актын бастырып чыгару юлы белән гомуми игътибарга житкерелә.».

21) Уставның 85 статьясындагы 5 өлешен яна редакциядә бәян итәргә:

«5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек Советы карары нигезендә Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм вакытларда төзелә.».

2. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дөүләт теркәвенә жибәрергә.

3. Әлеге карарны Тойгелде авыл жирлегенә мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә), шулай ук Мөслим муниципаль районының Тойгелде авыл жирлегә рәсми сайтында https://muslumovo.tatarstan.ru/IK_toigelde.htm һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга <https://pravo.tatarstan.ru/>.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Тойгелде авыл жирлегә Башлыгы
Тойгелде авыл жирлегә Советы рөисе

Минһажев Д.М.